

| Research Article \ Araştırma Makalesi | e-ISSN:2458-9128

Sevilen Çizgi Karakterlerin Değerler Açısından İncelenmesi (MEB Okul Öncesi Eğitim Programı-2024)

Examination of Popular Cartoon Characters in Terms of Values (Ministry of National Education Preschool Education Program 2024)

Emine SİLDİR DAŞAR (0000-0001-9664-8239)¹

• Geliş Tarihi: 3 Haz. 2024

• Kabul Tarihi: 5 Ağu. 2024

• Yayın Tarihi: 25 Eyl. 2024

To cite this article: Sildir Daşar, E. (2024). Sevilen çizgi karakterlerin değerler açısından incelenmesi (MEB Okul Öncesi Eğitim Programı-2024). *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 9(2), 85-102. <https://doi.org/10.37754/ijeces.1495283>

Öz

Okul öncesi dönem çocukları çizgi dizileri severek takip etmekte, oradaki karakterleri rol model olarak görmektedirler. Bu sebeple çizgi karakterlerin nitelikleri, neleri sembolize ettikleri, davranışları ve tutumları önem arz etmektedir. Araştırmada okul öncesi eğitime devam eden çocukların sevdikleri çizgi karakterlerin yenilenen Okul Öncesi Eğitim Programında (2024) yer alan değerler bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla öncelikle okul öncesi eğitime devam eden çocukların ailelerinden çocukların sevdikleri çizgi karakterler belirlenmiş, ardından bu karakterler 2024 yılında yayınlanan Okul Öncesi Eğitim Programında yer alan değerleri sergilemeleri/göstermeleri açısından incelenmiştir. Bu incelemeler programda yer alan değerlerle ilgili tutum ve davranışlar ile sınırlandırılmıştır. Araştırmada nitel araştırma modellerinden doküman analizi kullanılmıştır. Tüm gözlem sonuçları frekansları ile ifade edilerek yorumlamaları yapılmıştır. Sonuç olarak çalışma grubunu oluşturan çizgi dizi karakterinin en fazla yardımseverliği sergilediği gözlemlenmiştir. Bununla birlikte adalet değerinin ise hiç gözlemlenmemiş olması dikkati çekmektedir. Araştırmanın çizgi karakterleri tanımaya yardımcı olacağı, böylece de eğitimcilere ve ailelere yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Ayrıca çizgi diziler için karakterler oluşturan profesyoneller için hangi değerlerin karakterlerle yansıtılmasına ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, Çizgi karakterler, Okul öncesi dönem.

Abstract

Preschool children follow cartoon series with pleasure and see the characters there as role models. For this reason, the qualities of cartoon characters, what they symbolize, their behaviors and attitudes are important. The aim of the research is to examine the favorite cartoon characters of children attending pre-school education in the context of the values included in the renewed Pre-School Education Program (2024). For this purpose, first of all, the cartoon characters that children like from the families of children attending pre-school education were determined, and then these characters were examined in terms of their display of the values included in the Pre-School Education Program published in 2024. These examinations are limited to attitudes and behaviors related to the values in the program. Document analysis, one of the qualitative research models, was used in the research. All observation results were expressed with their frequencies and interpreted. As a result, it was observed that the cartoon character that made up the study group exhibited the most helpfulness. However, it is noteworthy that the value of justice has never been observed. It is thought that the research will help recognize cartoon characters and thus guide educators and families. It also shows which values need to be reflected by the characters for professionals who create characters for cartoon series.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi, Türkiye, emine.sildir@amasya.edu.tr

Key words: Preschool period, Values education, Cartoon characters.

Giriş

Değerler toplumsal hayatın önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Türk Dil Kurumu (2024) değer kavramını tanımlarken sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel maddi-manevi öğeler bütünü olduğunu vurgulamıştır. Bu tanımdan da anlaşıldığı gibi yaşamın bütün alanlarını içine alan bir tarafı mevcuttur. Toplumların mutluluğu o topluluğu oluşturan bireylerin bu değerleri benimsemesi ve uygulayabilmesi ile de ilintilidir. Kök değerlerin insanca yaşamın temel gereği olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple hem bireysel hem de toplumsal refaha ulaşabilmek için değerlerimiz erken dönemden itibaren verilen eğitimin bir parçası olmalıdır. Kozikoğlu (2018) değerleri kazanmadan benimsemeye ve hayatında uygulamaya kadar süreçlerin hayat boyu devam ettiğinin altını çizse de temel insani değerlerin erken çocukluk döneminde oluşmaya başlamakta olduğunu dile getirmiştir. Çocuğa erken yıllardan itibaren kazandırılan değerlerin hayatın ilerleyen yıllarında toplumsal norm ve kuralların belirlenmesi açısından önemlidir (Aral ve Kadan, 2018).

Türkiye’de örgün eğitimin ilk kademesi olarak var olan okul öncesi eğitim bu değerlerin kazandırılmasında ilk basamak olarak görülmektedir. Okul öncesi eğitimimiz Talim Terbiye Kurulunun onayıyla Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanmış programlar aracılığıyla yürütülmektedir. Zamanın ve çocukların ihtiyaçlarına göre yenilikler yapılmaktadır. 2013 Okul Öncesi Eğitim Programında değerler programının temel özellikleri içerisinde yerini almaktaydı. Burada değerlerin ayrıca bir alan olarak ele alınmadığından bütüncül olarak kazanım ve göstergelerde vurgulandığı belirtilmişti (MEB, 2013). Yenilenen Okul Öncesi Eğitim Programında (OÖEP) ise (2024) hem kazanım ve göstergeler içerisinde kök değerlere yer verildiği hem de ekler bölümünde değerler listesinin değerlerle ilişkili davranış ve tutumlarla birlikte yer aldığı görülmektedir. Bu değerler “adalet, cömertlik, dostluk, dürüstlük, merhamet, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik” olarak sıralanmaktadır. Değerlerle ilgili tutum ve davranışlar OÖEP’ndeki (2024: 151) hali ile Tablo1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Değerlerle İlişkili Tutum ve Davranışlar

No	Değerler	Değerlerle İlişkili Bazı Tutum ve Davranışlar
1	Adalet	Adil olma, eşit davranma, paylaşma
2	Cömertlik	Cömert olma, hiçbir karşılık beklemeden verme, yardım etme
3	Dostluk	Diğerkâmlık, güven duyma, anlayışlı olma, dayanışma, sadık olma, vefalı olma, yardımlaşma
4	Dürüstlük	Açık ve anlaşılır olma, doğru sözlü olma, güvenilir olma, sözünde durma
5	Merhamet	Merhametli olma, affedici olma, yardımsever olma, fedakâr olma
6	Öz denetim	Davranışlarını kontrol etme, davranışlarının sorumluluğunu üstlenme, öz güven sahibi olma, gerektiğinde özür dileme
7	Sabır	Azimli olma, tahammül etme, beklemeyi bilme
8	Saygı	Alçakgönüllü olma, başkalarına kendine davranılmasını istediği şekilde davranma, diğer insanların kişiliklerine değer verme, muhatabının konumunu, özelliklerini ve durumunu gözetme
9	Sevgi	Aile birliğine önem verme, fedakârlık yapma, güven duyma, merhametli olma, vefalı olma
10	Sorumluluk	Kendine, çevresine, vatanına, ailesine karşı sorumlu olma; sözünde durma, tutarlı ve güvenilir olma, davranışlarının sonuçlarını üstlenme
11	Vatanseverlik	Çalışkan olma, dayanışma, kurallara ve kanunlara uyma, sadık olma, tarihsel ve doğal mirasa duyarlı olma, toplumu önemseme
12	Yardımseverlik	Cömert olma, iş birliği yapma, merhametli olma, misafirperver olma, paylaşma

Kaynak: Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Okul Öncesi Eğitim Programı (2024).

Eğitim programımızın da bir parçası olan değerlerimiz, çocuklarımızı geleceğe hazırlamada bizlere rehber rolü oynamaktadır. Bununla birlikte bu değerlerin sadece etkinliklerde kalması gerçek bir kazanımı sağlamayacaktır. Değerlerin içselleştirilebilmesi için bu davranış ve tutumların sadece okullarda değil çocuğun tüm hayatında (okul-ev-sokak-medya... vb.) karşısına çıkıyor olması ve bununla büyüyor olması gerekir. Erkuş ve Yazar (2013) değerlerin

ailede pekiştirilmesinin öneminin altını çizerken, Gündüz vd. (2017) çocukların oynadıkları oyunlar yoluyla değerleri kazandıklarını belirtmişlerdir. Sevim vd. (2023) ise değerler öğretiminde drama, müzik, hikâye anlatma vb gibi farklı etkinliklerin kullanıldığını belirlemişlerdir. Görüldüğü gibi değerler öğretimi aile başlamakta ve çevresel diğer faktörler ve okulda devam etmektedir (Karakuş, 2015).

Çocuklarımızın sevdiği etkinliklerden bir tanesi de çizgi film seyretmektir. Özellikle erken çocukluk döneminde hem çizgi filmleri severek izlemekte hem de o çizgi filmlerdeki karakterler ile özdeşim kurarak davranışlarını taklit etmeye çalışmaktadırlar.

Abdullah (2023) Malezya’da yapmış olduğu araştırmada anasınıfına devam eden çocukların izledikleri çizgi filmlerdeki karakterleri taklit ettiğini ve ahlaki değerleri öğrenmesinde bu karakterlerin etken olduğunu gözlemlemiştir. Bu nedenle çizgi dizilerdeki karakterlerin tutum ve davranışları çocuk için son derece önem arz etmektedir. Yağlı (2013) da çizgi filmlerin çocuğa etkisinden söz ederken içeriklerinin itinalı hazırlanması gerektiğinin altını çizmiştir. Çünkü hem çocuğun sosyal hayatına hem davranışlarına hem de bilişsel gelişimine katkı sağlayabilmesi için bu özene ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir.

Okul öncesi dönemdeki çocukların çizgi film karakterleri ile özdeşim kurma eğilimlerini inceleyen Coşkun ve Önem (2024) olumlu davranış gösteren ve insanüstü özellikleri olan karakterleri olumsuz davranış gösteren karakterlere tercih ettiklerini dile getirmişlerdir. Buna karşın içerikte şiddet ögesi varsa bu durumun şiddete ya da zorbalığa karşı eğilim gösterilmesine sebep olabileceği düşünülmektedir. Çünkü sık karşılaşılan durumların kötü de olsa bilinç altında normalleşme riski doğuracağı düşünülmektedir. Gümüş ve Adam (2020) ise okul öncesi dönemde izlenen çizgi filmlerin, çocuklarda şiddet, saldırganlık gibi duyguların artmasına neden olduğunu belirtmişlerdir. Çizgi dizilerde saldırganlık gibi istenmeyen davranışları görmek istemiyorsak onların yerine konulabilecek olumlu davranış örnekleri üzerine eğilinmesi gerekir.

Çizgi karakterlerin sergilediği davranışlar kök değerleri içerir niteliğe sahip olursa çocukların bu değerleri özümseyebilmelerine yardımcı olacaktır. Tek başına çizgi filmlerle değerlerin kazandırılması mümkün değildir. Ancak yardımcı rolünün yadsınamayacak düzeyde olduğu düşünülmektedir. Ayrıca olumlu davranışların sadece çizgi dizi süresince verilmesi değil özellikle çocukların rol model gördüğü, örnek aldığı karakterler tarafından sergileniyor olması da önemlidir. Zira insan sevdiğini örnek alır. Oruç vd. (2011) yaptıkları çalışmalarında çizgi filmlerdeki karakterlerin okul öncesi dönem çocukları tarafından rol model olarak seçilmesinden ve karakterlerin özelliklerinin benimsenmesinden söz etmektedirler. Baldassarre ve Campo (2015) çizgi film karakterlerinin meyve tercihlerinin çocukların sağlıklı gıdalara ilişkin tercihlerini etkilediklerini bulmuşlardır. Zhang vd. (2021) çalışmalarında ise bağışçı davranışında bulunan çizgi filmlerin izlenilmesinin çocukların oyuncak bağışçı yapma davranışlarını artırdığını tespit etmişlerdir. Akça ve Koç Çilekçiler (2019) okul öncesi dönemdeki çocukların etkilendiği çizgi karakterleri inceledikleri çalışmalarında çizgi karakterleri çocukların neden sevdiklerini açıklamaya çalışmışlardır. Sonuç olarak çizgi karakterlerin fiziksel özelliklerinin (dış görünüş ve sahip olduğu nesnelere), kişilik özelliklerinin (yaptığı eylemler ve mizaç özellikleri), yeteneklerinin (insani ve doğa üstü), çocukların beklentilerinin (kişisel beklenti ve toplumsal yarar) ve duygu durumlarının (sevgi) etken olduğunu tespit etmişlerdir. Bu sonuçlara bakarak kök değerlerin aktarımında çizgi filmlerdeki karakterlerin değerlerin benimsenmesinde etken olabileceği anlaşılmaktadır.

Geçmişten günümüze çizgi filmler araştırma konusu olmuştur. Türkiye’de yapılan araştırmalarda çocukların çizgi filmler aracılığıyla yabancı dil edinmesinden (Aytan ve Tunçel, 2018) söz varlığının gelişimine olan katkısına (Ayan ve Baş, 2015), kültürel aktarımdan (Kamacioğlu, 2017), çizgi film izleme alışkanlıklarına (İlhan ve Çetinkaya, 2013) hatta

toplumsal cinsiyet rollerini içermeye durumlarına (Kalaycı, 2015) kadar geniş bir yelpazede olduğu görülmektedir. Son yıllara baktığımızda ise çizgi filmlerle ilgili Coşkun ve Önem'in (2024) çizgi filmdeki karakterlerin çocukların model alma yönelimlerine ilişkin yapmış oldukları araştırma, Gökteş ve diğerlerinin (2024) çizgi filmlerdeki farklı nitelikteki (sosyal-saldırgan-zorba) davranışları inceledikleri çalışma, Fırat'ın (2024) çizgi film içeriklerinde matematik kavramlarının yer alma durumlarını incelediği araştırma, Ogelman ve Demirci'nin (2024) çevre ile ilgili konuları çizgi filmlerdeki dağılımını inceledikleri çalışmaları, Bozdemir ve Önal'ın (2024) çizgi filmlerin çocukların yaratıcılıklarına olan katkısını araştırdıkları çalışmaları dikkat çekmektedir.

Uluslararası yazında ise çizgi karakterleri çekici kılan özelliklerden (Baggaley, 1985), cinsiyet kalıplarına (Laskar, 2021), çizgi karakterlerin yaşlarına göre çocuklara etkilerinden (Schiau vd., 2013), çizgi karakterlerin çocukların dil bağlamında etkilenmelerine (Stamou vd., 2015) dayanan benzer ve yine geniş bir araştırma alanı karşımıza çıkmaktadır. Uluslararası yazında son yıllarda yapılan araştırmalara baktığımızda ise Kakharov ve Dehqonova'nın (2024) yabancı dil öğretiminde modern yöntemler arasında çizgi filmlerinde olduğundan bahsetmesi, Namazi ve Sadeghi'nin (2024) çizgi filmlerin çocukların dikkat süreleri ve yürütücü işlevleri üzerine etkilerini inceledikleri çalışmaları, Re vd. (2024) çizgi film izlenmesi sırasında tıbbi işlemlerden duyulan ağrıyı inceledikleri araştırmaları, Yao vd. (2024) çizgi filmler ile 3B modelleri birleştirerek oluşturdukları artırılmış gerçekliğin matematik ve dil becerilerinin öğrenilmesinde kullanılmasına ilişkin olan çalışmaları, Estrada-Chichón (2023) İngilizce'nin yabancı dil olarak öğretilmesinde öğretici bir araç olarak çizgi filmlerin (Peppa Pig) kullanılmasına yönelik araştırmaları, Saiddina Darma'nın (2024) İngilizcenin yabancı dil olarak öğretilmesinde çizgi filmlerin yerini inceledikleri çalışmaları dikkati çekmektedir.

Çizgi filmler okul öncesi dönem çocuğunun kişilik gelişiminde etkindir. Senemoğlu (2013) kişilik gelişimini bireyi başkalarından ayıran özellikler olarak tanımlarken sadece doğuştan getirilen özellikler değil aynı zamanda sonradan kazanılan davranışları da içeren bir bütün olduğundan söz etmektedir. Bee ve Boyd (2009) ise kişilikten bahsederken bireyin başkaları ve çevreleriyle olan etkileşimlerine değinerek bunlara karşı verilen tepkiler üzerinde durmaktadır. Çizgi filmlerin kişilik gelişimine olan etkisi bu sonradan kazanılan davranışlar ve etkileşimler sonucu verilen tepkiler kısmında karşımıza çıkmaktadır. Çocukların izlediği çizgi filmlerin içerik bağlamında olumsuz öğeleri barındırmaması özellikle okul öncesi dönemde kişilik gelişimi ve değer eğitimi bakımından istenilen bir durumdur (Cebeci ve Demir, 2018). Televizyonun çocukların davranışları üzerindeki değerleri ve etkileri ortadan kaldırmanın hiçbir yolu olmadığını belirten Moore (1977) bu sebeple programların içerdiği değerleri ortaya koyan bilgilerin kamuoyuna sunulması gerektiğinin altını çizmiştir. Ayrıca bazı çalışmalar özellikle bir alana eğilip o alanda destek sunmayı sağlayıcı içerik üretmek bu etkileri istedik yöne çekmeye çalışmıştır. Nyaisa ve Buhori (2024) okul öncesi dönemde eğitici çizgi filmlerin anlama becerisi, kelime dağarcığı ve okumayı geliştirici olumlu etkileri olduğunu ortaya koymuşlardır. Yani belirlenen amaçlar doğrultusunda hazırlanan içeriklerin olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Hyde (2014) ve diğerleri ise araştırmaları sonucunda çocukların animasyon karakterlerle başka bir insan gibi etkileşime girdiklerini bulmuşlardır.

Tüm bu sebeplerle araştırmada okul öncesi dönem çocuklarının sevdiği çizgi dizi karakterlerinin OÖEP'nda (2024) yer alan kök değerleri içerir tutum ve davranışlarının analiz edilmesi amaçlanmıştır. Böylece sevilen çizgi karakterlerin taşıdığı niteliklerin programımızda yer alan değerleri içermeye durumları ortaya konmuştur.

Materyal ve Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesi başlıkları yer almaktadır.

Araştırma Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Yazılı kaynakların yanı sıra, film, video ve fotoğraf gibi görsel malzemeler de nitel araştırmalarda kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu araştırmada çizgi karakterlerin tutum ve davranışlarının değerleri içerme durumları özetlenmeye çalışılırken çizgi filmler incelendiği için bu model kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Amaçlı örnekleme yöntemlerinden tipik durum örnekleme kullanılarak çalışma grubu oluşturulmuştur. Bu yöntemde bir dizi durum arasından en tipik olanları seçilerek çalışılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Bu araştırmada öncelikle 4-6 yaş arasında okul öncesi eğitimine devam eden çocukların annelerine online formlar aracılığı ile ulaşılmış ve çocuklarının en çok sevdiği çizgi dizi karakterini belirtmeleri istenilmiştir. Toplam 408 çocuğa ait veriye ulaşılmış olup üç çocuğa ait veriler çizgi film izlemedikleri ve sevdikleri karakter bulunmaması sebebi ile analiz dışı bırakılmıştır. Ayrıca sekiz çocuk en sevdikleri çizgi dizi karakteri yerine çevrimiçi video barındırma içeriklerindeki karakterleri belirttikleri için (amaç dışı olması sebebiyle) çalışma grubunun oluşturulmasında verileri kullanılmamıştır. Çalışma grubunun oluşturulması için kullanılan verilerin analizinde toplam 397 çocuğun verdiği yanıt kullanılmıştır.

Çalışma grubunun belirlenebilmesi için 4-6 yaş arasındaki çocukların sevdikleri çizgi karakterlerin hangisi olduğuna dair soru 207 kız 190 erkek olmak üzere toplam 397 çocuk tarafından yanıtlanmıştır. Çocuklardan 99'u dört yaş, 151'i beş yaş ve 147'si altı yaş grubundadır.

Sevilen çizgi karakterlere ait frekans dağılımları Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. Sevilen Çizgi Karakter Frekans Dağılımları

Sıra	Çizgi Karakter	n	Sıra	Çizgi Karakter	n
1	Hayri	53	11	Doru	10
2	Maşa	32	12	Tom	9
3	Peter	28	13	Diğer 7 (yediser kez belirtilenler)	14
4	Elsa	23	14	Diğer 6 (altışar kez belirtilenler)	12
5	Niloya	23	15	Diğer 5 (beşer kez belirtilenler)	20
6	İbi	21	16	Diğer 4 (dörder kez belirtilenler)	20
7	Heidi	16	17	Diğer 3 (üçer kez belirtilenler)	15
8	Baykuş Kız Amaya	11	18	Diğer 2 (ikişer kez belirtilenler)	32
9	Koca Ayı	11	19	Diğer 1 (tek bir kez belirtilenler)	37
10	Şakir	10	Toplam		397

Tablo 2'de görüldüğü gibi çocuklara sevilen çizgi dizi karakterleri sorulduğunda Hayri 53, Maşa 32, Peter 28, Elsa 23, Niloya 23, İbi 21, Heidi 16, Baykuş Kız Amaya 11, Koca Ayı 11, Şakir 10, Doru 10 ve Tom 9 çocuk tarafından sevildiği dile getirilmiştir.

Çocuklar tarafından sevilen karakter olarak yedişer kez bahsedilen (n=7) karakterler; Kamil ve Sonic (n=14), altışar kez bahsedilen (n=6) karakterler; Necati ve Şimşek Mcqueen (n=12), beşer kez bahsedilen (n=5) karakterler; Pepe, Tosi, Mickey Mouse ve Oscar (n=20), dörder kez bahsedilen (n=4) karakterler; Sünger Bob, Kedi Çocuk Connor, Uykucu Şirin, Mete ve Akın (n=20), üçer kez bahsedilen (n=3) karakterler; Elif, Keloğlan, Kösteban, Jerry ve Bluey n=15), ikişer kez bahsedilen (n=2) karakterler; Akıncı, Pamuk Prenses, Rozi, Thomas, Barbie, Maysa, Kukuli, Tosbik, Mehmet, Eymen, Damla, Momo, Ryder, Robocar, Pikaçu ve Marshall (n=32) ve birer kez bahsedilen (n=1) karakterler; Can Bebek, Olaf, Clara, Lucky, Hello Kitty, Balkız, Flip, Tavşan, Ege, Pumba, Martin, Stella, Jett, Darwin, Caillou, Sid, Bebe, Pırl, Öykü, Remzi, Necla, Nasrettin Hoca, Batman, Doktor, Eggman, Bingo, Chicky, Wednesday, Uğur Böceği, Scooby Doo, Aslan, James, Galip Dede, Peppa, Katuri, Tayo, Süperman ve Pembe Panterdir (n=37).

Çocukların verdiği yanıtlar ve araştırma amaçları doğrultusunda “Hayri, Maşa, Peter, Niloya, İbi, Heidi, Amaya, Şakir, Akın ve Tom” karakterleri çalışma gurubuna dahil edilmiştir. Bu karakterler seçilirken çocuklar tarafından seilmelerine, çizgi dizi karakteri olmalarına, aynı çizgi diziden tek bir karakterin seçilmesine ve her iki cinsiyetten de karakter bulunmasına dikkat edilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada “sevilen çizgi dizi karakteri belirleme formu” ve “değerler analiz formu” olmak üzere iki farklı form kullanılmıştır. Formaların taslak halleri hazırlandıktan sonra çocuk gelişimi alanında çalışan 3 alan uzmanının görüşü alınarak son hali verilmiştir.

Formların ilkinde çocukların sevdikleri çizgi karakterleri belirlemek amacıyla çocuğun cinsiyeti, yaşı, en sevdiği çizgi dizi ve çizgi dizi karakterin isminin ne olduğunu içeren sorular yer almaktadır. Bu form 4-6 yaş arasında çocuğu olan anneler tarafından doldurulmuştur.

İkinci formda ise çizgi karakterin adı, karakterin yer aldığı çizgi dizinin adı, incelenen bölüm adı, incelenen bölüm süresi ve 2024 OÖEP’inde yer alan 12 farklı değer (adalet, cömertlik, dostluk, dürüstlük, merhamet, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik) yer almaktadır. Bu form her bir çizgi karakter için araştırmacı tarafından doldurulmuştur.

Verilerin Toplanması ve İşlem

Kullanılacak formlar öncelikle online ortamda 4-6 yaş arası çocuğu olan annelere ulaşılarak Form 1’i (Sevilen çizgi dizi karakteri belirleme formu) doldurmaları sağlanmıştır. Mayıs 2024 toplanan veriler ışığında çalışma grubu oluşturulmuştur.

Çalışma grubunu oluşturan çizgi karakterler belirlendikten sonra bu karakterlerin yer aldığı çizgi diziler web’de (çocuklar tarafından kolay ulaşılabilir çevrimiçi video barındırma sitesinde) taranmış ve izlenme oranı en fazla olan bölümler seçilerek baştan sona kadar genel izlenme gerçekleştirilmiştir. Sonrasında karakterin davranışları tek tek not edilerek ikinci izleme gerçekleştirilmiştir. Üçüncü izleme gerçekleştirilirken Form 2 (Değerler analiz formu) ve karakterin davranışları eşleştirilmiştir. Gerekli görülen yerlerde davranış/durum/görüntü durdurularak tekrar başa sarılarak yeniden gözlemlenmiştir. Form 2 doldurulduktan sonra puanlayıcı güvenilirliğini sağlamak adına son izleme yapılarak kontroller sağlanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Verilerin çözümlemesinde OÖEP’inde yer alan 12 farklı değer ve bu değerleri içerir nitelikteki tutum ve davranışlarının varlığı ve frekans değerlerine bakılmıştır. Aynı davranış birden fazla değeri temsil niteliği taşıyabilmektedir. Amaçlar doğrultusunda derinlemesine analizler yapılmıştır.

Etik Önlemler

Araştırmaya başlamadan önce ilgili formlar için Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurulundan (tarih: 09.05.2024, sayı: E-30640013-108.01-192606) izin alınmıştır. Ayrıca veriler okul öncesi eğitime devam eden çocukların annelerinden toplandığı için çocuklara yönelik herhangi bir etik önem almayı gerektirmemektedir. Anneler için ise başlangıçta gönüllü katılım formu sunulmuş ve geri çekilme hakları beyan edilmiştir.

Bulgular

Sevilen çizgi dizi karakterlerinin değerler açısından incelenmesinin amaçlandığı bu çalışmada öncelikle sevilen çizgi karakter belirlenmiş ardından bu karaktere ait değerlendirmeler yapılmıştır.

Sevilen çizgi dizi karakterinin belirlenmesinde 397 çocuğun yanıtı alınmıştır. Çocuklar tarafından sevildiği belirtilen ilk 10 çizgi dizi karakterleri çalışma grubuna dahil edilmiştir. Çalışma grubundaki çizgi dizi karakterlerini sevdiğini belirten çocukların ($n=213$) yaş gurubu ve cinsiyete göre çocuklar tarafından tercih edilme frekansları Tablo 3’de yer almaktadır.

Tablo 3. Çalışma Grubundaki Çizgi Dizi Karakterlerini Tercih Eden Çocuklara Ait Bilgiler

No	Sevilen Çizgi Dizi Karakteri	Cinsiyet								Toplam
		Erkek				Kız				
		4 Yaş	5 Yaş	6 Yaş	Top.	4 Yaş	5 Yaş	6 Yaş	Top.	
1	Hayri	6	15	14	35	2	8	8	18	53
2	Maşa	3	1	1	5	2	10	15	27	32
3	Peter	6	7	13	26	1	1	0	2	28
4	Niloya	0	2	0	2	9	8	4	21	23
5	İbi	2	1	2	5	1	6	9	16	21
6	Heidi	0	2	1	3	3	6	4	13	16
7	Amaya	1	0	0	1	4	3	3	10	11
8	Şakir	0	3	4	7	0	2	1	3	10
9	Doru	2	3	3	8	1	1	0	2	10
10	Tom	1	2	5	8	0	1	0	1	9
Toplam		21	36	43	100	23	46	44	113	213

Tablo 3 incelendiğinde çalışma grubunu oluşturan çizgi dizi karakterlerinin 100 erkek 113 kız olmak üzere toplam 213 çocuğun tercihlerinin yer aldığı görülmektedir. Ayrıca erkek çizgi dizi karakterlerinin erkek çocukları tarafından, kız çizgi dizi karakterlerinin de kız çocukları tarafından daha fazla tercih edildiği dikkati çekmektedir.

Çocukların verdiği yanıtlar doğrultusunda en sevilen çizgi karakterlerin yer aldığı çizgi dizilerin en sık izlenen bölümleri web’de (online içerik izleme ortamları) taranmış (Mayıs, 2024), karakter ve bölüm bilgileri Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Sevilen Çizgi Dizi Karakterleri ve Bu Karakterlerin Yer Aldığı Bölümlere Ait Bilgiler

No	Çizgi karakter	Yaşı	Karakterin Cinsiyeti-Türü	Karakterin yer aldığı çizgi dizi	Çizgi Türü	Dizinin En çok izlenen bölüm adı	Süresi (Dk)
1	Hayri	13	Erkek	Rafadan Tayfa	Macera	Sağlık Muhafızları	14.35
2	Maşa	5	Kız çocuk	Maşa ile Koca Ayı	Macera	Reçel günü	6.13
3	Peter	7	Erkek Çocuk	Marvel Spidey ve İnanılmaz Arkadaşları	Aksiyon	Mükemmel Güç	11.47
4	Niloya	5	Kız Çocuk	Niloya	Macera-Komedi	Minik Panda	6.33
5	İbi	10	Kız çocuk	İbi Galaktik Serüven	Macera	Sonsuzluk Otel	10.59

6	Heidi	5	Kız çocuk	Heidi	Macera-Dram	Garip Sesler	21.10
7	Amaya	6	Kız Çocuk	Pijamaskeliler	Aksiyon	Kertenkele'nin Buzlu Planı	12.00
8	Şakir	-	Erkek Aslan	Kral Şakir	Komedi	Kaçak Damat	12.00
9	Doru	-	Erkek At	Doru	Macera	Alaca	13.57
10	Tom	-	Erkek Kedi	Tom ve Jerry	Komedi	Bebek Bakıcısı	2.18

Tablo 4 incelendiğinde sevilen çizgi karakterlerin Hayri, Maşa, Peter, Niloya, İbi, Heidi, Amaya, Şakir, Doru ve Tom şeklinde sıralandığı görülmektedir.

Sevilen karakter arasında ilk sırada bulunan Hayri karakteri Rafadan Tayfa isimli çizgi dizide yer alan 13 yaşlarında erkek çocuğudur. Macera türündeki bu çizgi filimin en çok izlenen bölümü tarandığında “Sağlık Muhafızları” isimli bölüm karşımıza çıkmaktadır. Bölüm toplam 14.35 dakika sürmektedir. Bu bölümde bağışıklık sistemini güçlendirme yolları ile virüs ve bakterilerden korunmayı işlerken Hayri bir virüsü canlandırmaktadır. Bölüm boyunca Hayri sabır, dostluk ve yardımseverlik değerlerini temsil edici tutum ve davranışlarda bulunduğu görülmüştür. Bu değerleri içerir davranışlarına ait içerik ve frekans tablosu Tablo 5’te yer almaktadır.

Tablo 5. Hayri’nin Değerle İlgili Tutum ve Davranışları

Değerler	İçerikte Yer Alma Biçimi	n
Sabır	Kapıyı açamadıklarında arkadaşını hadi bir daha deneyelim diye motive etmesi	4
	Bakterinin umudunu kaybetmemesi için destek olması	
	Kapıyı açabilmek için omzuyla azimle son bir denemede bulunması	
	Girebileceği bir açıklık bulabilmek için sabırla beklemesi	
Dostluk	Virtüs arkadaşı ile dayanışma içerisinde olması	1
Yardımseverlik	Virtüs olan arkadaşının vücuda girmesi için iş birliği yapması	1
Toplam: 3		6

Tablo 5’te görüldüğü gibi Hayri’nin çalışma grubuna dahil edilen bölümünde OÖEP’inde yer alan 12 farklı değerden üçünü sergilediği anlaşılmaktadır. Değerleri içerir nitelikteki tutum ve davranışları altı kez gerçekleştirdiği görülmektedir.

Sevilen karakter arasında ikinci sırada beş yaşlarında bir kız çocuğu olan Maşa karakteri yer almaktadır. Maşa ile Koca Ayı isimli çizgi dizide bulunan küçük kızın maceralarını konu almaktadır. Çizgi dizinin en çok izlenen bölümü Reçel Günü isimli bölüm olup, toplam 6.13 dakika sürmektedir. Bölüm boyunca Maşa’nın cömertlik, dostluk, merhamet ve yardımseverlik değerlerini temsil edici tutum ve davranışları olduğu görülmektedir. Bu değerleri içerir davranışlarına ait içerik ve frekans tablosu Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6. Maşa’nın Değerle İlgili Tutum ve Davranışları

Değerler	İçerikte Yer Alma Biçimi	n
Cömertlik	Koca Ayı için sofraya hazırlama	1
Dostluk	Koca ayı için sebze reçelleri hazırlama	2
	Koca Ayı için sofraya hazırlama	
Merhamet	Koca Ayı’nın elini kavanozdan çıkartmaya çalışma (başarısız deneme)	2
	Koca Ayı uykuya daldığında elini kurtarma	
Yardımseverlik	Meyve toplamak için yardım etmeyi düşünmesi	3
	Sebze reçellerini ikram etmesi	
	Sebze toplamada diğer hayvanlarla iş birliği yapıyor	
Toplam : 4		8

Tablo 6’da görüldüğü gibi Maşa’nın çalışma grubuna dahil edilen bölümünde OÖEP’inde yer alan 12 farklı değerden dördünü sergilediği anlaşılmaktadır. Değerleri içerir nitelikteki tutum

ve davranışları sekiz kez gerçekleştirdiği görülmektedir.

Sevilen karakter arasında üçüncü sırada yer alan Peter (Spidey) karakteri yedi yaş dolaylarında erkek süper kahramanı canlandırmaktadır. Marvel Spidey ve İnanılmaz Arkadaşları isimli çizgi dizide Spidey takımı hırsızları yakalamak için birlikte hareket etmektedirler. Çizgi dizinin en çok izlenen bölümü Mükemmel Güç isimli bölüm olup, toplam 11.47 dakika sürmektedir. Çizgi dizinin tanıtımında +7 uyarısı bulunmasına rağmen 4-6 yaş arası çocuklar tarafından tercih edilmesi çocukların bu çizgi diziyi yaş uyarısına rağmen takip ettiklerini göstermektedir. Bölüm boyunca Peter'in dostluk, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımlaşma değerlerini temsil edici tutum ve davranışları olduğu görülmektedir. Bu değerleri içerir davranışlarına ait içerik ve frekans tablosu Tablo 7'de yer almaktadır.

Tablo 7. Peter'in Değerle İlgili Tutum ve Davranışları

Değerler	İçerikte Yer Alma Biçimi	n
Dostluk	Arkadaşlarını birlikte yardımlaşmaya ikna etmesi	1
Sevgi	Ekip birlikteliği için çabalaması	1
Sorumluluk	Gelen sinyale arkadaşlarıyla birlikte yardıma koşması	2
	Ekip arkadaşlarını ağ atarak kurtarması	
Vatanseverlik	İnsanları kurtarmak için ipucunu sürerken ekiple dayanışma içinde olması	3
	Hırsızları yakalama sırasında ekiple birlikte hareket etmesi	
	Kanunları düşünerek hırsızları yakalama kararını alması	
Yardımselverlik	Mahallede çıkan soruna hemen koşmak için arkadaşları ile iş birliği yapması	2
	Zor durumdaki sokak satıcısına yardım etmesi	
Toplam : 5		9

Tablo 7'de görüldüğü gibi Peter'in çalışma grubuna dahil edilen bölümünde OÖEP'ında yer alan 12 farklı değerden beşini sergilediği anlaşılmaktadır. Değerleri içerir nitelikteki tutum ve davranışları dokuz kez gerçekleştirdiği görülmektedir.

Sevilen karakterler arasında dördüncü sırada yer alan Niloya beş yaşında bir kız çocuğudur. Kendisi ile aynı ismi taşıyan çizgi dizinin en çok izlenen bölümü "Minik Panda" isimli bölümü olduğu görülmüştür. Toplam 6.33 dakika süren bölümde arkadaşları Elif ve Mete ile oyuncaklar ile oynamaktadırlar. Bölüm boyunca Niloya'nın dostluk, dürüstlük, özdenetim, sabır, sorumluluk ve yardımselverlik değerlerini temsil edici tutum ve davranışlarda bulunduğu görülmüştür. Bu değerleri içerir davranışlarına ait içerik ve frekans tablosu Tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 8. Niloya'nın Değerle İlgili Tutum ve Davranışları

Değerler	İçerikte Yer Alma Biçimi	n
Dostluk	Arkadaşı Elif'in isteğine karşı anlayışlı olması	1
Dürüstlük	Arkadaşı Elif'e karşı oyuncaklar konusunda açık ve anlaşılır davranması	2
	Verdiği sözü tutup oyun sonrası oyuncakları toplaması	
Özdenetim	Arkadaşı elifin uyarısı üzerine davranışlarını kontrol etmesi	1
Sabır	Oyuncaklara dokunmadan durmaya tahammül etmesi	1
Sorumluluk	Oyuncaklar dağılırsa toplama sorumluluğunu alması	1
Yardımselverlik	Oyuncakları toplarken yardımlaşması	3
	Anne pandanın yavrusunu bulması için yardım etmesi	
	Minik pandaya yardım etmesi	
Toplam : 6		9

Tablo 8'de görüldüğü gibi Niloya'nın çalışma grubuna dahil edilen bölümünde OÖEP'ında yer alan 12 farklı değerden altısını sergilediği anlaşılmaktadır. Değerleri içerir nitelikteki tutum ve davranışları dokuz kez gerçekleştirdiği görülmektedir.

Sevilen karakterler arasında beşinci sırada yer alan İbi 10 yaşında bir kız çocuğudur. Karakter'in yer aldığı İbi Galaktik Serüven isimli çizgi dizinin en çok izlenen bölümünün

“Saklı kapı 2” isimli bölümü olduğu görülmüştür. Toplam 11.23 dk süren bölümde İbi ve arkadaşları Saklı kıtada kaybolanları kurtarmaya çalışmaktadırlar. Bölüm boyunca İbi’nin dostluk, merhamet, sabır, sevi, sorumluluk ve yardımseverlik değerlerini temsil edici tutum ve davranışlarda bulunduğu görülmüştür. Bu değerleri içerir davranışlarına ait içerik ve frekans tablosu Tablo9’da yer almaktadır.

Tablo 9. İbi’nin Değerle İlgili Tutum ve Davranışları

Değerler	İçerikte Yer Alma Biçimi	n
Dostluk	Arkadaşına sadık olma ve onu kötü karaktere vermeme	2
Merhamet	Annesini kurtarmasına yardım eden Tidebo’ya vefa göstererek onu kötülerin arasında bırakmak istememesi, yanlarında gelmeyi teklif etmesi	1
Sabır	Hastalanan arkadaşının yanına koşup onun nasıl olduğunu endişeli bir şekilde sorması	1
Sevgi	Saklı kapıyı açmada başarısız olunca yeni yöntemler denemesi	3
Sorumluluk	Annesini kurtarmaya çalışması	1
Yardımseverlik	Babasını gördüğünde koşup sarılması	2
	Arkadaşı Vonvon’un sesini duyunca güven duyması	1
	Saklı kapının anahtarını birleştirme görevini üstlenmesi	2
	Kilitli kapıyı açmak için arkadaşları ile iş birliği yapması	10
	Hasta annesini taşımak için babasına yardım etmesi	
Toplam : 6		10

Tablo 9’da İbi’nin çalışma grubuna dahil edilen bölümünde OÖEP’inde yer alan 12 farklı değerden altısını sergilediği görülmektedir. Bu değerlerle ilgili tutum ve davranışları bölüm boyunca toplam 10 kez sergilediği dikkati çekmektedir.

Sevilen karakterler arasında altıncı sırada yer alan Heidi beş yaşında bir kız çocuğudur. Karakterin ismini taşıyan çizgi dizinin en çok izlenen bölümünün “Garip Sesler” isimli bölüm olarak tespit edilmiştir. 21.11 dakika süren bu bölümde Heidi’nin arkadaşı Clara’nın yürüyebilmesi için gösterdiği çabayı ve bir yandan da dağlara olan özlemini konu almaktadır. Bölüm boyunca Heidi’nin dostluk, merhamet, özdenetim, sabır, saygı ve sevgi değerlerini temsil edici tutum ve davranışlarda bulunduğu görülmüştür. Bu değerleri içerir davranışlarına ait içerik ve frekans tablosu Tablo 10’da yer almaktadır.

Tablo 10. Heidi’nin Değerle İlgili Tutum ve Davranışları

Değerler	İçerikte Yer Alma Biçimi	n
Dostluk	Arkadaşına güvenip boynuna sarılması	1
Merhamet	Arkadaşına merhamet edip onu cesaretlendirmeye çalışması	1
Özdenetim	Uyarılar karşısında davranışlarını kontrol etmesi	3
	Uyarıdan sonra sözcüklerini kontrol etmesi	
	Garip seslere karşı birlikte uyumayı teklif etmesi ve öz güven duyması	
Sabır	Gizemi çözmek için azimli olması	1
Saygı	Arkadaşının babasını dinlerken onun konumunun özelliklerine dikkat etmesi	1
Sevgi	Dedesini çok özlediğini söylemesi,	2
	Dedesinin yanına gitmek istemesi	
Toplam : 6		9

Tablo 10’da görüldüğü gibi Heidi’nin çalışma grubuna dahil edilen bölümünde OÖEP’inde yer alan 12 farklı değerden altısını sergilediği anlaşılmaktadır. Değerleri içerir nitelikteki tutum ve davranışları dokuz kez gerçekleştirdiği görülmektedir.

Sevilen karakterler arasında yedinci sırada yer alan Amaya (Baykuş Kız) altı yaşında bir kız çocuğudur. Amaya Pijamaskeliler çizgi dizisinin bir karakteridir. Amaya’nın yer aldığı çizgi dizinin en çok izlenen bölümünün “Kertenkele’nin Buzlu Planı” isimli bölümü olduğu görülmüştür. Toplam 12.00 dk süren bölümde gece süper kahramana dönüşen Amaya ve arkadaşları buzlar altında kalan şehri kurtarmak için çabalamaktadırlar. Bölüm boyunca

Amaya'nın dostluk, öz denetim, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik değerlerini temsil edici tutum ve davranışlarda bulunduğu görülmüştür. Bu değerleri içerir davranışlarına ait içerik ve frekans tablosu Tablo 11'de yer almaktadır.

Tablo 11. Amaya'nın Değerle İlgili Tutum ve Davranışları

Değerler	İçerikte Yer Alma Biçimi	n
Dostluk	Kertenkele çocuğa güvenip onun planı uygulamaya başlaması Kedi çocuğa yardıma gitmesi	2
Özdenetim	Baykuş planörü ile sorunu çözebileceğini düşünmesi Kertenkele çocuğu baştan dinlemediği için özür dilemesi	2
Sorumluluk	Şehri kurtarmak için baykuş kıza dönüşmesi	1
Vatanseverlik	Şehri buzullardan kurtarmak için çabalaması	1
Yardımseverlik	Arkadaşları ile iş birliği içinde plan yapması ve uygulaması	1
Toplam: 5		7

Tablo 11'de Amaya'nın çalışma grubuna dahil edilen bölümünde OÖEP'inde yer alan 12 farklı değerden beşini sergilediği görülmektedir. Bu değerlerle ilgili tutum ve davranışları bölüm boyunca toplam yedi kez gerçekleştirdiği tespit edilmiştir.

Sevilen karakterler arasında sekizinci sırada yer alan Şakir erkek yavru aslandır. Karakterin yer aldığı Kral Şakir isimli çizgi dizinin en çok izlenen bölümünün "Kaçak Damat" isimli bölümü olduğu görülmüştür. Toplam 12.00 dakika süren bölümde Şakir ve arkadaşı fil düğünden kaçmış bir damadı bulmaya çabalamaktadırlar. Bölüm boyunca Şakir'in yardımsever değerlerini temsil edici tutum ve davranışlarda bulunduğu görülmüştür. Bu değerleri içerir davranışlarına ait içerik ve frekans tablosu Tablo 12'de yer almaktadır.

Tablo 12. Şakir'in Değerle İlgili Gerçekleştirdiği Tutum ve Davranışlar

Değerler	İçerikte Yer Alma Biçimi	n
Yardımseverlik	Damadin bulunması için ailesi ile iş birliği yapması	1
Toplam: 1		1

Tablo 12'de Kral Şakir'in çalışma grubuna dahil edilen bölümünde OÖEP'inde yer alan 12 farklı değerden birini sergilediği görülmektedir. Bu değerlerle ilgili tutum ve davranışları bölüm boyunca toplam bir kez gerçekleştirdiği tespit edilmiştir.

Sevilen karakterler arasında dokuzuncu sırada yer alan Doru genç erkek bir attır (tay). Karakterin ismini taşıyan çizgi dizinin en çok izlenen bölümünün "Alaca" isimli bölümü olduğu görülmüştür. Toplam 13.57 dk süren bölümde Doru ve arkadaşları gebe bir ata yardım etmektedirler. Bölüm boyunca Doru'nun dostluk, merhamet, öz denetim ve sevgi değerlerini temsil edici tutum ve davranışlarda bulunduğu görülmüştür. Bu değerleri içerir davranışlarına ait içerik ve frekans tablosu Tablo 13'de yer almaktadır.

Tablo 13. Doru'nun Değerle İlgili Tutum ve Davranışları

Değerler	İçerikte Yer Alma Biçimi	n
Dostluk	Alkız için sürüdekilerle dayanışma içerisine girmesi Alkız için yardım çağırması	2
Merhamet	Çiftçiler tarafında yakalanmak üzere olan aygıra ve kısrağa yardım planı yapması	1
Özdenetim	Yaban meyvelerini yerken davranışlarını kontrol etmesi	1
Sevgi	Alaca'yı sürülerine kabul etmesi Aygır'ın dediği yere yardım götürmesi	2
Toplam: 4		6

Tablo 13'de Doru'nun çalışma grubuna dahil edilen bölümünde OÖEP'inde yer alan 12 farklı değerden dördünü sergilediği görülmektedir. Bu değerlerle ilgili tutum ve davranışları bölüm boyunca toplam altı kez gerçekleştirdiği tespit edilmiştir.

Sevilen karakterler arasında onuncu sırada yer alan Tom erkek bir kedidir. Tom'un yer aldığı çizgi dizi olan Tom ve Jerry'nin en çok izlenen bölümünün "Bebek Bakıcısı" isimli bölümü

olduğu görülmüştür. Toplam 2.18 dakika süren bölümde ilgisiz bebek bakıcısının yanında bebeği koruma görevini üstlendikleri bir maceradır. Bölüm boyunca Tom'un sevgi, sorumluluk ve yardım severlik değerlerini temsil edici tutum ve davranışlarda bulunduğu görülmüştür. Bu değerleri içerir davranışlarına ait içerik ve frekans tablosu Tablo 14'te yer almaktadır.

Tablo 14. Tom'un Değerle İlgili Tutum ve Davranışları

Değerler	İçerikte Yer Alma Biçimi	n
Sevgi	Sahiplerinin bebeğini korumak için kendini siper etmesi	1
Sorumluluk	Bebeğin yatağına yatması için sorumluluk alması	2
Yardımseverlik	Bebeği korumak için tutarlı ve güvenilir davranışlar sergilemesi	1
Toplam: 3	Bebeği korumak için tutarlı ve güvenilir davranışlar sergilemesi	4

Tablo 14'te Tom çalışma grubuna dahil edilen bölümünde OÖEP'inde yer alan 12 farklı değerden üçünü sergilediği görülmektedir. Bu değerlerle ilgili tutum ve davranışları bölüm boyunca toplam dört kez sergilediği tespit edilmiştir.

Araştırmada toplam 10 farklı çizgi karakterin davranışları analiz edilmiştir. Sonuç olarak bu karakterlerin ilgili değerleri temsil eder nitelikteki davranış ve tutumlarını gösteren frekans tablosu tablo 15'te özetlenmiştir.

Tablo 15. Çizgi dizi karakterlerinin değerleri temsil edici tutum ve davranışlarına ait frekanslar

No	Değerler	Karakterler										Toplam
		İbi	Peter	Niloya	Heidi	Maşa	Amaya	Hayri	Doru	Tom	Şakir	
1	Yardımseverlik	2	2	3		3	1	1		1	1	14
2	Dostluk	2	1	1	1	2	2	1	2			12
3	Sevgi	3	1		2				2	1		9
4	Öz denetim			1	3		2		1			7
5	Sorumluluk	1	2	1			1			2		7
6	Sabır	1		1	1			4				7
7	Merhamet	1			1	2			1			5
8	Vatanseverlik		3				1					4
9	Dürüstlük			2								2
10	Saygı				1							1
11	Cömertlik					1						1
12	Adalet											0
	Toplam	10	9	9	9	8	7	6	6	4	1	69

Tablo 15 incelendiğinde “yardımseverlik” değerinin sekiz farklı karakter tarafından toplam 14 kez, “dostluk” değerinin sekiz farklı karakter tarafından toplam 12 kez, “sevgi” değerinin beş farklı karakter tarafından dokuz kez sergilendiği gözlemlenmiştir. “Öz denetim” değeri dört farklı karakter, “sorumluluk” değeri beş farklı karakter ve “sabır” değeri de dört farklı karakter tarafından yedişer kez sergilendiği anlaşılmaktadır. “Merhamet” değerinin dört farklı karakter tarafından beş, “vatanseverlik” değerinin iki farklı karakter tarafından dört ve “dürüstlük” değerinin bir karakter tarafından iki kez sergilendiği görülmektedir. Son olarak “saygı” ve “cömertlik” değerinin birer karakter tarafından birer kez sergilendiği sonucuna ulaşılmıştır. “Adalet” değerini temsil edici tutum ve davranışların çalışma grubundaki sevilen çizgi dizi karakterleri tarafından hiç sergilenmemiş olması dikkati çekmektedir.

Sonuç Tartışma ve Öneriler

Okul öncesi eğitime devam eden çocukların sevdikleri çizgi karakterlerin yenilenen Okul Öncesi Eğitim Programında (2024) yer alan değerler bağlamında incelenmesinin amaçlandığı bu çalışmada 10 farklı çizgi dizi karakterinin incelenmesi gerçekleştirilmiştir. Bu on karakter, “Hayri, Maşa, Peter, Niloya, İbi, Heidi, Amaya, Şakir, Akın ve Tom” şeklinde sıralanmaktadır. Aranılan değerler ise, “adalet, cömertlik, dostluk, dürüstlük, merhamet, öz denetim, sabır, saygı,

sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik” şeklinde sıralanmaktadır. Sonuç olarak çizgi karakterler tarafından yardımseverlik, dostluk ve sevgi değerlerinin en fazla temsil edilen değer olduğu, adalet, cömertlik ve saygı değerinin ise en az temsil edilen değer olduğunu görülmüştür. Ateş ve diğerleri de (2021) çalışmalarında “Pisi” çizgi filmi incelemişler ve değerler bağlamında benzer olarak en fazla yardımseverlik ve sevgi değerini, en az ise adalet değerini gözlemlemişlerdir.

Yardımseverlik değerini temsil edici tutum ve davranışların çizgi dizi karakterleri tarafından en çok sergilenen değer olmasına benzer araştırmalar bulunmaktadır. Sadioğlu vd. (2018) yapmış oldukları çalışmada “Rafadan Tayfa” çizgi dizisini hayat bilgisi dersindeki değerleri içerme durumlarını incelemişler ve “yardımseverlik” değerinin en fazla gözlemlenen değer olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Tunç (2023) da Anadolu masallarında en fazla yardımseverlik değerinin yer aldığını gözlemlemiştir. Yardımseverlik değerinin masallar, çizgi diziler, çizgi karakterler vb ile temsil edilme oranının fazla olması bu konudaki kazanımların sağlanmasında destekleyici nitelikte olacağı düşünülmektedir. De Leeuw ve van der Laan (2017) araştırmalarında Disney kliplerini kullanarak deneysel bir çalışma yürütmüşlerdir ve sonuç olarak içeriğinde yardım eden çizgi karakterleri barındıran klipleri izleyen grubun yardım etme davranışları üzerine etkisi olduğunu bulmuşlardır. Ayrıca yardımseverlik tek başına yardım etme değeri ile ilinti değildir. Zhang vd. (2020) yapmış oldukları deneysel çalışmalarında çocuklara yardımlaşma, bağışta bulunma, iş birliği ve paylaşma gibi sosyal değerleri içeren çizgi filmleri izleyen çocukların izlemeyenlere göre daha düşük düzeyde saldırgan davranışlar sergilediklerini bulmuşlardır.

İkinci sırada karşımıza çıkan dostluk değerinin çizgi karakterler tarafından sergilenmesinin çocuklara akran ilişkileri konusunda yardımcı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca erken dönemde kurulan arkadaşlıklar, çocukların iyi karakterler oluşturmaya, duygusal, entelektüel ve ahlaki açıdan gelişmelerine yardımcı olabilir (Wu vd., 2024). Ataman (2023) dijital öyküleri kullanılarak çocukların dostluk/arkadaşlık değerlerinde (öğretmen gözlemlerine göre) artış olduğunu gözlemlemiştir. Erken çocukluk döneminde dostluk bağlılık ya da hoşlanmama kalıplarını anlamaya dayanır (Afshordi ve Liberman, 2021). Bu sebeple çocuklara sunulacak farklı deneyim ve kaynakların yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Sevgi değeri çizgi karakterler arasında sergilenen değerler arasında üçüncü sırada yer almasına karşın Eker ve Ertek Eroğlu (2024) çalışmalarında hikâye kitaplarının (Elmer Serisi) içerdiği değerleri incelemişler ve sevgi değerinin en fazla vurgulanan değer olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Farklı alanlarda (çizgi karakter- hikâye) farklı sıralamalarda görülmesine karşın sevgi değerinin önemsenen ve yer verilen bir değer olduğu söylenilebilir. Nitekim herhangi bir değer kazandırılmasında tek bir alanda karşılaşmak ya da didaktik bir şekilde öğretim sağlayabilmek mümkün olmayacaktır. Bu sebeple çocukların etkileşimde olduğu farklı alanlarda karşısına ilk sıralarda çıkan değer olması çocuklar açısından kıymetlidir. Kutlu ise (2024) “Niloya” çizgi filmi hayvan sevgisi bağlamında incelemiş ve içeriğinde sevgiye yönelik pek çok öğe barındırdığını bulmuştur. Sipahi vd. (2023) değerleri özümsemenin önemli olduğunun altını çizerek okul öncesi dönem çocuklarına sevgi içerikli kitaplar okumuşlar ve kullandıkları “sevgi” sözcüklerini tespit etmişlerdir. Görüldüğü gibi “sevgi” çocuğun hayatında farklı alanlarda karşısına çıkmaktadır.

Yardımseverlik, dostluk ve sevgi değerlerinin ilk üç sırada yer almasından dolayı çizgi dizi karakterlerini rol model olarak alan çocuklarda bu değerlerin daha kolay gelişebileceği düşünülmektedir. En az karşımıza çıkan saygı, cömertlik ve adalet değerlerinin ise geliştirilebilmesi için ya başka şekillerde çocukların bu değerleri gözlemlemeleri ve taklit etmeleri sağlanmalı ya da çizgi dizi yapımı profesyonellerine bu değerlerin de kıymetli olduğu bilgisi verilerek eğitici rolü üstlenebilecek karakterlerin geliştirilmesi sağlanmalıdır.

Genel olarak araştırmının çizgi karakterleri tanımaya yardımcı olacağı, böylece de eğitimcilere ve ailelere yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Ayrıca çizgi diziler için karakterler oluşturan profesyoneller için hangi değerlerin karakterlerle yansıtılmasına ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Kaynakça

- Abdullah, M. A. R. (2023). Learning moral values through cartoons for Malaysian preschool-aged children. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 22(6), 370-394.
- Afshordi, N., & Liberman, Z. (2021). Keeping friends in mind: Development of friendship concepts in early childhood. *Social Development*, 30(2), 331-342. <https://doi.org/10.1111/sode.12493>
- Akça, F., & Koç Çilekçiler, N. (2019). Okul öncesi dönemdeki çocukların en çok etkilendiği çizgi film karakterleri ve bu karakterlerle özdeşleşmelerinin yol açabileceği dijital tehlikeler. *The Turkish Journal on Addictions*, 6(2), 403-433.
- Aral, N., & Kadan, G. (2018). 2013 Okul öncesi eğitim programının değerler eğitimi bağlamında incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 2(1), 113-131.
- Ataman, Ü. (2023). Dijital öyküleme yoluyla değerler öğretiminin okul öncesi öğrencilerinin değer düzeyleri üzerindeki etkisi. (Yayımlanmamış doktora tezi). Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.
- Ateş, M. A., Durmuşoğlu Saltalı, N. D., & Asit, G. (2021). Pisi Çizgi filminin içerdiği değerler açısından incelenmesi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* (25), 506-522.
- Ayan, S., & Baş, B. (2015). Çizgi filmler ile ilkökul öğrencilerinin söz varlığı üzerine bir araştırma. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(4), 84-99.
- Aytan, N., & Tunçel, H. (2021). Yabancılara Türkçe öğretiminde çizgi film kullanımı. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 1(2), 235-246.
- Baggaley, J. P. (1985). Design of a TV character with visual appeal for preschool children. *Journal of Educational Television*, 11(1), 41-48.
- Baldassarre, F., & Campo, R. (2015). A character a day keeps the fruit on display: the influence of cartoon characters on preschoolers' preference for healthy food. *International Journal of Markets and Business Systems*, 1(3), 260-274. <https://doi.org/10.1504/IJMABS.2015.073534>
- Bee, H. & Boyd, D. (2009). Çocuk Gelişim Psikolojisi. Kaknüs: İstanbul.
- Bozdemir, E. & Önal, H. (2024). Scamper tekniği ile değerlendirilen çizgi filmlerin 60-72 ay çocukların yaratıcılıklarına etkisinin incelenmesi. *Uluslararası Temel Eğitim Çalışmaları Dergisi*, 5(1), 25-37.
- Cebeci, S., & Demir, R. (2018). Çizgi filmler çocuklara neyi vaat ediyor?. *Diyanet İlmî Dergi*, 54(1), 139-170.
- Coşkun, Y., & Önem, A. (2024). Okul öncesi dönem çocuklarının çizgi film karakterleriyle özdeşim kurma eğilimleri. *Temel Eğitim Dergisi*, 21, 42-54.
- De Leeuw, R. N. H., & van der Laan, C. A. (2017). Helping behavior in Disney animated movies and children's helping behavior in the Netherlands. *Journal of Children and Media*, 12(2), 159-174. <https://doi.org/10.1080/17482798.2017.1409245>
- Eker, C. & Ertek Eroğlu, B. (2024). Okul öncesi öğrencileri için hazırlanan yeni nesil hikâye kitaplarının değerler eğitimi açısından incelenmesi. *Social Mentality And Researcher Thinkers Journal (Smart Journal)*, 10 (1), 111-122.
- Erkuş, S., & Yazar, T. (2013). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programındaki değerler eğitimine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi* (20), 196-211.
- Estrada-Chichón, J. L. (2023). Animated television series as a didactic tool for EFL acquisition in early childhood education: An analysis of the features of Peppa Pig by student teachers. *NABE Journal of Research and Practice*, 13(1-2), 1-9. <https://doi.org/10.1080/26390043.2023.2248690>
- Firat, Z. (2024). "Pırl" çizgi filminin erken çocukluk dönemi matematik içerikleri açısından incelenmesi.

International Primary Education Research Journal, 8(1), 40-53.

- Göktaş, İ., Koyutürk Koçer, N., & Gülay Ogelman, H. (2024). Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik çizgi filmlerde yer alan sosyal beceriler ile saldırgan ve zorba davranışlarının incelenmesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(30), 282-304. <https://doi.org/10.38155/ksbd.1397703>
- Gümü, Ç. & Adam H. (2020). Çizgi filmlerin okul öncesi dönem çocukları üzerine etkisi: açık hava tasarımları. *Ulakbilge*, 47, 409-421. <https://doi.org/10.7816/ulakbilge-08-47-03>
- Gündüz, M., Aktepe, V., Uzunoğlu, H., Gündüz, D.D. (2017). Okul öncesi dönemdeki çocuklara eğitsel oyunlarla kazandırılan değerler. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 62-70. <https://doi.org/10.21666/muefd.303856>
- Hyde, J., Kiesler, S., Hodgins, J. K., & Carter, E. J. (2014). Conversing with children: Cartoon and video people elicit similar conversational behaviors. In *Proceedings Of The SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems* (pp. 1787-1796). <https://doi.org/10.1145/2556288.2557280>
- İlhan, V. & Çetinkaya, Ç. (2013). İlkokul öğrencilerinin tematik çocuk kanallarındaki çizgi filmleri izleme alışkanlıkları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 317-326.
- Kakharov, K., & Dehqonova, D. (2024). Modern methods of teaching english to preschool children. *European Journal Of Innovation In Nonformal Education*, 4(7), 30-32. Retrieved from <https://inovatus.es/index.php/ejine/article/view/3656>
- Kalaycı, N. (2015). Toplumsal cinsiyet eşitliği açısından bir çizgi film çözümlemesi: Pepee. *Eğitim ve Bilim*, 40(177). <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2015.3836>
- Kamacıoğlu, B. (2017). Çizgi filmlerin kültür aktarımındaki rolü ve Hayao Miyazaki çizgi filmleri. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 7(2), 1-18.
- Karakuş, N. (2015). Okul öncesi döneme hitap eden tema içerikli çizgi filmlerin değerler eğitimine katkısı yönünden değerlendirilmesi (Niloya örneği). *Değerler Eğitimi Dergisi*, 13(30), 251-277.
- Kozikoğlu, İ. (2018). Okul öncesi öğretmenlerinin değerler eğitimine ilişkin tutum ve görüşlerinin incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(4), 2698-2720.
- Kutlu, M. (2024). Çizgi filmlerle çocuklara hayvan sevgisini aktarmak: Niloya. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 12(1), 448-473. <https://doi.org/10.19145/e-gifder.1405647>
- Laskar, K. A. (2021). Gender-sensitive portrayal in cartoon shows for preschoolers: A critical analysis of Masha and the Bear. *Asia Pacific Media Educator*, 31(2), 212-228. <https://doi.org/10.1177/1326365X211048>
- MEB (2024). Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Okul Öncesi Eğitim Programı. <https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/guncellenenokuloncesiegitimprogrami.pdf> Erişim tarihi: 01.06.2024.
- MEB (2013). Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü Okul Öncesi Eğitim Programı. https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/20195712275243-okuloncesi_egitimprogrami.pdf Erişim tarihi: 01.06.2024.
- Moore, S. G. (1977). The effects of television on the prosocial behavior of young children. *Young Children*, 32(5), 60-65. <http://www.jstor.org/stable/42642544>
- Namazi, S. A., & Sadeghi, S. (2024). The immediate impacts of TV programs on preschoolers' executive functions and attention: a systematic review. *BMC Psychology*, 12(1), 226. <https://doi.org/10.1186/s40359-024-01738-1>
- Nyaisa, F., & Buhori, J. (2024). Examining the role of edu-cartoons in imparting reading skills to children. A Case of selected pre-primary schools in Tabora – Tanzania. *East African Journal of Education Studies*, 7(2), 233-242. <https://doi.org/10.37284/eajes.7.2.1923>
- Ogelman, H. G., & Demirci, A. (2024). Okul öncesi dönem çizgi filmlerindeki çevre temalarının incelenmesi. *Eğitim Bilim ve Araştırma Dergisi*, 5(1), 76-96.
- Oruç, C., Tecim, E., & Özyürek, H. (2011). Okul öncesi dönem çocuğunun kişilik gelişiminde rol modellik ve çizgi filmler. *Ekev Akademi Dergisi*, 15(48), 281-297.
- Re, L. G., D'Elia, M., Aloia, V., Rippa, S. C., & Tommasi, V. (2024). Efficacia dei cartoni animati per il dolore procedurale dei bambini: una revisione sistematica con meta-analisi. *Dissertation Nursing*, 3(2).

<https://doi.org/10.54103/dn/22649>

- Sadioğlu, Ö., Turan, M., Deveci Dikmen, N., Yılmaz, M. & Özkan Muhtar, Y. (2018). Değerlerin öğretiminde çizgi filmler: Rafadan Tayfa örneği. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 240-251. DOI: 10.17679/inuefd.333173
- Saiddina, D. S., & Darma, V. P. (2024). A study of early childhood English language development as an impact of English cartoons. *Journal of Research on English and Language Learning (J-REaLL)*, 5(1), 123–134. <https://doi.org/10.33474/j-reall.v5i1.21302>
- Schiau, S., Plitea, I., GUSIȚĂ, A., Pjekny, S., & Iancu, I. (2013). How do cartoons teach children? a comparative analysis on preschoolers and schoolchildren. *Journal of Media Research*, 6(3).
- Senemoğlu, N. (2013). Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya. Yargı: Ankara.
- Sevim, M. Z., Güler, Z., İnançlı, S., & Aslan, H. (2023). Okul öncesi öğretmenlerin okul öncesi eğitiminde değerler eğitimi hakkında görüşleri. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 6(6), 737–749. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2023.1230>
- Sipahi, C., Cansunan Akbaş, T., & Erdin, M. (2023). Bir demet sevgi: 5 Yaş öğrencilerin kullandıkları sevgi kelimeleri. *Ulusal Eğitim Dergisi*, 3(7), 1080–1089. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8308287>
- Stamou, A. G., Maroniti, K., & Griva, E. (2015). Young children talk about their popular cartoon and TV heroes' speech styles: media reception and language attitudes. *Language Awareness*, 24(3), 216-232.
- TDK (2024). Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden 01.06.2024 tarihinde ulaşılmıştır.
- Tunç, B. (2023). Okul öncesi öğrencilerini için hazırlanan anadolu masallarının içerdiği değerlerin incelenmesi. *Disiplinlerarası Eğitim Dergisi: Teori ve Uygulama*, 5(2), 72-85. <https://doi.org/10.47157/jietp.1351882>
- Wu, J., Huang, C. & Lv, S. (2024). Understanding Chinese preschool children's conceptions of friendship by means of draw-and-tell conversations. *The Journal of Counseling Guidance and Psychology Studies*, 1(1) 3-26. [https://doi.org/10.30208/CGPS.202401_1\(1\).0002](https://doi.org/10.30208/CGPS.202401_1(1).0002)
- Yağlı, A. (2013). Çocuğun eğitiminde ve sosyal gelişiminde çizgi filmlerin rolü: caillou ve pepee örneği. *Electronic Turkish Studies*, 8(10).
- Yao, W., Wang, L. & Liu, D. (2024). Augmented reality-based language and math learning applications for preschool children education. *Univ Access Inf Soc*. <https://doi.org/10.1007/s10209-024-01101-6>
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin: Ankara.
- Zhang, Q., Cao, Y., Tian, J., El-Lim, K., & Gentile, D. A. (2020). Effects of prosocial cartoon models on aggressive cognitions and aggressive behaviors. *Children and Youth Services Review*, 118, 105498. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105498>
- Zhang, Q., Duan, Z., Xiang, D., Yu, Y., & Tian, J. (2021). The effects of prosocial cartoon examples on children's donating behavior. *Psychology Research and Behavior Management*, 14, 1257–1268. <https://doi.org/10.2147/PRBM.S315068>

Exedended Abstract

This section includes the titles “Introductio”, “Method” and “Results and Discussion”.

Introduction

Values constitute an important part of social life. Values have a side that includes all areas of life. The happiness of societies is also related to the individuals who make up that society to adopt and apply these values. It is thought that root values are the basic requirement for living humanely. For this reason, in order to achieve both individual and social well-being, our values should be a part of education from an early age.

Preschool education, which exists as the first stage of formal education in our country, is seen as the first step in gaining these values.

In the renewed Preschool Education Program (OÖEP) (2024), it is seen that root values are included in the achievements and indicators and that the list of values is included in the appendices section along with behaviors and attitudes related to values. These values are listed as justice, generosity, friendship, honesty, compassion, self-control, patience, respect, love, responsibility, patriotism and helpfulness.

Our values, which are also a part of our education program, play a guiding role in preparing our children for the future. However, keeping these values only in activities will not provide real gain. In order for values to be internalized, these behaviors and attitudes must be encountered not only in schools but also in the child's entire life (school-home-street-media... etc.) and he/she must grow up with it.

One of the activities that our children love is watching cartoons. Especially in early childhood, they both enjoy watching cartoons and try to imitate their behavior by identifying with the characters in those cartoons.

If we do not want to see undesirable behaviors such as aggression in cartoon series, we need to study examples of positive behaviors that can replace them.

Method

Document analysis, one of the qualitative research models, was used in the research. In this research, it was tried to summarize whether the attitudes and behaviors of cartoon characters contain values.

In order to determine the study group, the question about which cartoon characters are the children's favorite between the ages of 4-6 was answered by a total of 397 children, 207 girls and 190 boys.

In line with the answers given by the children and the research purposes, the characters "Hayri, Maşa, Peter, Niloya, İbi, Heidi, Amaya, Şakir, Akın and Tom" were included in the study group. While choosing these characters, attention was paid to ensure that they were loved by children, that they were cartoon characters, that only one character from the same cartoon series was chosen, and that there were characters of both genders.

Two different forms were used in the research: "popular cartoon character determination form" and "values analysis form".

After the cartoon characters that make up the study group were determined, the cartoon series in which these characters appeared were scanned on the web (an online video hosting site that is easily accessible by children) and the episodes with the highest viewing rates were selected and a general viewing was made from beginning to end. Afterwards, the character's behaviors were noted one by one and the second monitoring was carried out. While performing the third monitoring, Form 2 (Values analysis form) and the character's behaviors were matched. Where deemed necessary, the behavior/situation/image was stopped, restarted and observed again. After Form 2 was filled out, final monitoring and checks were made to ensure rater reliability.

Results and Discussion

In this study, which aims to examine the favorite cartoon characters of children attending pre-school education in the context of the values included in the renewed Pre-School Education Program (2024), 10 different cartoon series characters were examined.

It was observed that the value of "helpfulness" was displayed 14 times, the value of "friendship" was displayed 12 times, and the value of "love" was displayed nine times. It is understood that "self-control", "responsibility" and "patience" were displayed seven times each. It is seen that the value of "compassion" is exhibited five times, the value of "patriotism" is displayed four

times and the value of "honesty" is exhibited twice. Finally, it was concluded that the values of "respect" and "generosity" were each exhibited once. It is noteworthy that attitudes and behaviors representing the value of "justice" were never exhibited by the popular cartoon series characters in the study group.

Since the values of helpfulness, friendship and love are in the first three places, it is thought that these values can develop more easily in children who take cartoon characters as role models. In order to develop the least common values of respect, generosity and justice, children should either be enabled to observe and imitate these values in other ways, or cartoon series production professionals should be informed that these values are also valuable and characters that can play an educational role should be developed.

In general, it is thought that the research will help recognize cartoon characters and thus guide educators and families. It also shows which values need to be reflected by the characters for professionals who create characters for cartoon series.